

1. Ισχύει

$$\int_{100}^{\infty} \frac{1}{x \ln^2 x} dx < \infty;$$

Λύση: Ναι. Κάνουμε την αλλαγή μεταβλητής $y = \ln x$ και παίρνουμε ότι το παραπάνω ολοκλήρωμα ισούται με

$$\int_{\ln(100)}^{\infty} \frac{dy}{y^2} < \infty.$$

2. Ισχύει

$$\int_{100}^{\infty} \frac{1}{x \ln x \ln(\ln x)} dx < \infty;$$

Λύση: Όχι. Κάνουμε την αλλαγή μεταβλητής $y = \ln x$ και παίρνουμε ότι το παραπάνω ολοκλήρωμα ισούται με

$$\int_{\ln(100)}^{\infty} \frac{dy}{y \ln y}.$$

Με μια ακόμη αλλαγή μεταβλητής $z = \ln y$ το ολοκλήρωμα γίνεται

$$\int_{\ln \ln(100)}^{\infty} \frac{dz}{z} = +\infty.$$

3. Ισχύει

$$\int_1^{\infty} \frac{\cos^2 x}{x} dx < \infty;$$

Λύση: Όχι. Για $x \in [2k\pi - \frac{\pi}{4}, 2k\pi + \frac{\pi}{4}]$ έχουμε

$$\cos^2 x \geq \frac{1}{2}.$$

Άρα

$$\int_{2k\pi - \frac{\pi}{4}}^{2k\pi + \frac{\pi}{4}} \frac{\cos^2 x}{x} dx \geq \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2k\pi + \frac{\pi}{4}}.$$

Για $k \geq 1$ εύκολα βλέπουμε ότι ισχύει

$$\frac{1}{2k\pi + \frac{\pi}{4}} \geq \frac{1}{2} \frac{1}{2k\pi - \frac{\pi}{4}}$$

άρα

$$\int_{2k\pi - \pi}^{2k\pi + \pi} \frac{\cos^2 x}{x} dx \geq \int_{2k\pi - \frac{\pi}{4}}^{2k\pi + \frac{\pi}{4}} \frac{\cos^2 x}{x} dx \geq \frac{\pi}{8} \frac{1}{2k\pi - \frac{\pi}{4}} \geq \frac{1}{100} \int_{2k\pi - \pi/4}^{2(k+1)\pi - \pi/4} \frac{dx}{x}.$$

Τα διαστήματα $[2k\pi - \pi, 2k\pi + \pi]$ για $k = 10, 11, \dots$, καλύπτουν μια ολόκληρη ημιευθεία και τα διαστήματα $[2k\pi - \pi/4, 2(k+1)\pi - \pi/4]$ το ίδιο. Άρα έχουμε δείξει ότι το ολοκλήρωμα

$$\int_a^{\infty} \frac{\cos^2 x}{x} dx$$

είναι

$$\geq C \int_b^{\infty} \frac{1}{x} dx,$$

για κάποιες τιμές των a, b και για μια σταθερά C . Αφού το τελευταίο ολοκλήρωμα είναι $+\infty$ το ίδιο θα είναι και το πρώτο.

4. Ας είναι $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ παραγωγίσιμη παντού και με f' συνεχή. Δείξτε ότι για κάθε $a < b$ ισχύει

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \int_a^b f(x) \cos \lambda x \, dx = 0.$$

Λύση: Με ολοκλήρωση κατά μέρη έχουμε

$$\begin{aligned} \int_a^b f(x) \cos \lambda x \, dx &= \int_a^b f(x) \left(\frac{\sin \lambda x}{\lambda} \right)' \, dx \\ &= \frac{1}{\lambda} (f(b) \sin \lambda b - f(a) \sin \lambda a) - \frac{1}{\lambda} \int_a^b f'(x) \sin \lambda x \, dx \end{aligned}$$

Ο πρώτος όρος προφανώς τείνει στο 0. Αφού f' συνεχής στο $[a, b]$ είναι και φραγμένη εκεί, έστω $|f'(x)| \leq M$ για $x \in [a, b]$. Άρα το ολοκλήρωμα στο δεύτερο όρο είναι φραγμένο από $(b-a)M$, οπότε και ο δεύτερος όρος τείνει στο 0.

Αυτό είναι μια αρκετά ειδική περίπτωση του λεγόμενου λήμματος Riemann - Lebesgue από την ανάλυση Fourier.

5. Δείξτε ότι το ολοκλήρωμα

$$\int_1^{\infty} \sin(x^3) \, dx$$

συγκλίνει σε πραγματικό αριθμό.

Ξεκινήστε με την αλλαγή μεταβλητής $y = x^3$.

Λύση: Με την αλλαγή μεταβλητής

$$y = x^3, \quad dx = \frac{dy}{3x^2} = \frac{dy}{3y^{2/3}}$$

το ολοκλήρωμά μας γίνεται

$$\frac{1}{3} \int_1^{\infty} y^{-2/3} \sin y \, dy.$$

Κάνουμε σε αυτό ολοκλήρωση κατά μέρη

$$-\frac{1}{3} \int_1^{\infty} y^{-2/3} (\cos y)' \, dy = -\frac{1}{3} y^{-2/3} \cos y \Big|_1^{\infty} - \frac{2}{9} \int_1^{\infty} y^{-5/3} \cos y \, dy.$$

Ο πρώτος όρος είναι

$$\lim_{M \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{3} \cos 1 - \frac{1}{3} M^{-2/3} \cos M \right)$$

το οποίο είναι ίσο με $\frac{1}{3} \cos 1$. Ο δεύτερος όρος είναι καταχρηστικό ολοκλήρωμα που συγκλίνει αφού ο ολοκληρωτέος είναι κατ' απόλυτη τιμή

$$\leq y^{-5/3}$$

και το ολοκλήρωμα $\int_1^{\infty} y^{-5/3} \, dy < \infty$ αφού ο εκθέτης είναι < -1 .